

LEIDIT RATISSA

Nro 2/2016

- Naisten Automobiiliajot Mäntyharjulla
- NAK Habitaren Antiikki-tapahtumassa •
- Museoajoneuvot harrastuksena • Vehoniemen Leila

Puheenjohtajalta

Naisten Automobiiliklubin yhdeksäs toimintavuosi kääntyy loppua kohti. Jäljellä on oikeastaan enää hallituksen kokous, jossa suuntaamme katseemme jo voimakkaasti ensi vuoteen ja mietimme, miten juhlistamme 10-vuotiaista.

Yleinen kiinnostus klubiamme ja harrastustamme kohtaan tuntuu lisääntyneen selvästi. Minulta on tänä vuonna useaan otteeseen kysytty haastateltavia erilaisiin lehtijuttuihin. On haettu henkilöä, joka harrasteautollaan olisi toteuttanut unelman. On haettu yli 50-vuotiaista naismobilistia, joka mielellään tukka hulmuten kiertää kesätapahtumissa. (Ilmeisesti toiveissa oli mobilisti avoauton kanssa). On haettu jonkin tietyn vuosikymmenen autoa ym. Kerran kysyttiin puheenjohtajaakin haastatteluun harrastuksesta. Itse haastattelu ja erityisesti kuvausessio ammattivalokuvaajan kanssa oli aika hauska. Koska juttu tehtiin aivan kesän lopulla, mutta julkaistaan vasta ensi keväänä, oli kuvaaja saanut ohjeet, että kuvien pitää näyttää kesäisiltä eikä pihlajanmarjoja näkyä taustalla. Keltaisia lehtiä ja pihlajanmarjoja välttääksemme ehdotin kuvauspaikaksi melko urbaania rantamaisemaa Helsingin Salmisaareen. Se sopikin erinomaisesti, kun autoni oli vuodelta 1974 ja taustalla näkyi saman aikakauden luomus, Lauttasaaren silta vuodelta 1969.

Naisautoilun historiaa pääsin esittelemään myös Espoon Kulttuurikeskuksen Kutitus-festivaaleille Naisten Automobiiliklubin edustajana tänä syksynä. Kyseessä on vuotuinen lasten festivaali, jonka teemaksi oli tänä vuonna valittu liikenne. Esiinnyin festivaaleilla kaksi päivää auton keksijän Carl Benzin Bertha-vaimona ja esittelin festi-

vaalikävijöille maailman ensimmäistä autoa, Benz Patentwagena. Tietysti kerroin tositarinaa myös maailman ensimmäisestä automatkasta, jonka Bertha mieheltään salaa teki Mannheimista Pforzheimiin vuonna 1886 todistaakseen auton toimivaksi keksinnöksi. 90 kilometrin matka tuon ajan kärryillä ja 16 km maksimituntinopeudella on ollut melkoinen suoritus. Lapsia maailman ensimmäinen auto innosti kovasti ja isät tuntuivat viihtyvän moottorin kimpussa.

Ensi vuoden tapahtumista varmoja ovat jo osallistumisemme Classic Motorshow'hun Lahdessa toukokuussa sekä tietenkin 10-vuotisjuhla-ajomme, jonka päivämäärä 23.7. kannattaa laittaa kalenteriin jo nyt. Tarkempaa tietoa tapahtumista on luvassa alkuvuodesta, joten muistathan seurata nettisivujamme naistenautomobiiliklubi.fi sekä tykätä meistä facebookissa.

Hyvää syksyn jatkoa ja tapaamisiin ensi vuonna!

SARI JUUTILAINEN

KUVA: KALEVI KARUSUO

LEIDIT RATISSA

Julkaisija:

Naisten Automobiiliklubi ry

Yhteystiedot:

leiditratissa@naistenautomobiiliklubi.fi
040 562 0465

Vastaava toimittaja:

Anitta Pellinen

Toimituskunta:

Sari Juutilainen
Lea Lahti
Outi Niemi

Ulkoasu:

Kuvittelua Ky

Kansikuva:

Markku Pellinen

Seuraava lehti ilmestyy huhtikuussa 2017

Aineistot 31.3. mennessä:

leiditratissa@naistenautomobiiliklubi.fi

Kannatusilmoitusten hinnat, alv. 0 %

1/2 sivua, pysty tai vaaka 120 €

1/4 sivu, pysty 80 €

1/8 sivu, vaaka 60 €

1/16 sivu, vaaka (maksuton, jäsenille)

Pääkirjoitus

Esittelemme Leidit Ratissa -lehdessä henkilöku-
via naismobilisteista, Naisten Automobiiliklubin
jäsenistä, jotka ovat museoajoneuvoharrastuksen
eli mobilismin vaikuttajia, aktiivisia toimijoita ja
puuhahenkilöitä. Jotkut ovat saaneet harrastuk-
sesta jopa työn. Kaikki edellä mainitut määritel-
mät sopivat Vehoniemen automuseon First Lei-
diin **Leila Suutariseen**, Vehoniemen Leilaan.
Jutun kirjoittaja **Lea Lahti** on itsekin aktiivinen
mobilisti. Hän on harrastuksen myötä luontevasti
suuntautunut alasta kirjoittavaksi toimittajaksi.

Miten museoajoneuvoharrastus Suomessa on
alun perin alkanut ja kehittynyt nykytoiminnak-
si? Varsinkaan nuoret harrastajat eivät tästä ole
tietoisia, eikä se ole itsestään selvää meille vart-
tuneemmillekaan. Habitaren Antiikki-tapahtu-
maan valmistettu luento em. aiheesta on tiivis-
tettynä tässä lehdessä. Siinä kerrataan myös,
mikä on museoajoneuvo. Esityspaketti on NAK:n
jäsenten käytettävissä. Jos sinulle tulee mahdol-

lisuus kertoa harrastuksestamme erilaisille kuu-
lijakunnille, ota yhteyttä.

Naisten Automobiiliajot Mäntyharjulla oli taas
leppoisa ajotapahtuma, josta **Sari Juutilainen**
välittää tunnelmia niillekin, jotka eivät voineet
olla paikalla. Ensi vuonna ajellaankin sitten suu-
rella joukolla yhdessä! Onhan tulossa NAK:n toi-
minnan 10. juhlavuosi!

Hyvää talvikauden alkua

ANITTA PELLINEN

Tule yhden illan Turkin matkalle!

Turkkilainen yhtye

Sarıköylü Tevfik

ke 16.11. klo 19

Louhisali

Liput alk. 25 / 20 € Lippupiste

Valokuvaaja Mikko Savolainen

**Sulukule, Istanbul -
Romaniyhteisön tuho**

Näyttely avautuu ke 16.11. klo 18.

Näyttelytila 17.11.-4.12. Vapaa pääsy.

ESPOON KULTTUURIKESKUS
KULTTUURIAUKIO 2, TAPIOLA, ESPOO

WWW.ESPOO.FI/KULTTUURIKESKUS | M.ESPOONKULTTUURIKESKUS.FI

KULTTUURIESPOO.fi

Lähtöpaikalla.

Naisten Automobiiliajot Mäntyharjulla

Naisten Automobiiliajot ajettiin tänäkin kesänä perinteisesti naistenviikon sunnuntaina 24.7. Parikymmentä ajoihin osallistunutta autoa asettui aamukymmeneltä Mäntyharjulla Taidekeskus Salmelan pihanurmelle puoliympyrään taideteosten

joukkoon ohikulkijoiden ja muiden keskuksessa kävijöiden ihailtaviksi siksi aikaa, kun me Leidit ratissa ja seuralaisemme nautimme ensin aamukahvit Ravintola Kesäheinässä ja tutustuimme sen jälkeen oppaan johdolla Taidekeskukseen.

Anitta Pellinen vetää letkaa vuoden 1974 BMW 2002:lla.

Opastettu kierros Taidekeskus Salmelassa.

Vierailimme ensin 1850-luvulla rakennetussa vanhassa Pitäjätuvassa, jonka näyttelytiloissa oli kauniisti yhdistetty kesän taiteilijoiden maalauksia ja veistoksia. Erityisesti mieleen jäivät **Maria Laineen** (s. 1983) lähes valokuvamaiset maalaukset, joiden keskiössä ovat yksilö ja ihmiskeho sekä samassa tilassa **Kirsi Kaulasen** (s. 1969) veistokselliset maisemat, joissa päämateriaaleina olivat kiillotettu ruostumaton teräs ja valo yhdistettynä esimerkiksi lasiin ja puuhun. Salmelan ikkunoista avautunut järvimaisema sopi loistavasti näiden veistosten taustaksi.

Taidekeskuksen alue on varsin suuri. Pitäjän-
talosta jatkoimme Domanderin näyttelyalueelle, jonka yhtenäiseen miljööseen kuuluvat vanhat Posti- ja Apteekkitalo, palvelijan asunto sekä pihaitat ja -rakennukset, joissa kaikissa riitti nähtävää. Ryhmityttyämme Apteekkitalon portaille ryhmäkuvaan jatkoimme tutustumista näyttelyyn. Domanderin alueelta löytyivät mm. Nuorten taitelijoiden kuvataidekilpailun osallistujien työt, joihin oli mielenkiintoista tutustua. Hilpeyt-

Volvo Amazonin ajokunta pukeutuneena sävy sävyyn ajoneuvonsa kanssa.

Yhteiskuva Apteekkitalon rappusilla.

tä herättivät esimerkiksi **Jenni Yppärilän** mainiot kolmiulotteiset arkista ympäristöä, esimerkiksi ruokakauppaa, kuvaavat teokset. Yppärilä muuten voitti tuon kilpailun, jossa yleisön suosikki puolestaan oli mm. lumpeenkukkia maalannut **Johanna Lumme**.

Salmelassa olisi voinut viipyä pidempäänkin, mutta noin puolentoista tunnin tutustumisen jälkeen oli aika siirtyä ratin taakse ja jatkaa matkaa. Koska monelle osallistujalle jo matka Mäntyharjulle oli melko pitkä, oli ajoreitti tällä kertaa lyhyt. Suuntasimme letkassa Salmelasta noin puolen tunnin matkan Woikoskelle, jossa ohjelmassa oli lounas ja sen jälkeen tutustuminen WHD Gårdin toimintaan sekä luonnollisesti automuseoon.

Myös automuseoon tutustuimme osaavan oppaan johdolla, emmekä kuulleet pelkästään näyt-

Trabant.

teillä olleiden autojen teknisistä yksityiskohdista, vaan myös autoihin liittyneistä hauskoista tarinoista ja sattumuksista sekä Woikosken teollisuushistoriasta. Kilpureiden ja edustusautojen lisäksi näytillä oli tavallisempaakin kalustoa, esimerkiksi Woikosken kemistin käytössä vuosia ollut ja sittemmin konservoitu IFA F8, jonka hän oli hankkinut vaimonsa todettua, ettei mies voi enää ajaa moottoripyörällä lukuisten onnettomuuksien vuoksi. IFA ei välttämättä olisi ollut vaimon autovalinta, mutta kemisti oli autoonsa hyvin tyytyväinen.

Museokierroksen jälkeen ohjelmassa oli vielä kahvit sekä tietysti palkintojen jako. Pisimmän matkan ajoihin oli tällä kertaa taittanut Nummelasta **Ann-Mari Niemelä** Pontiac Trans Amilla 1988. Vanhin ajoneuvo oli **Arja Viitaniemen** Chevrolet Apache vuodelta 1958.

Asu-ajoneuvokisan voittajan valitsivat tällä kertaa sekä autoihin että vintagepukeutumiseen hyvin perehtynyt jäsenemme **Anitta Pellinen** sekä palkinnon lahjoittaneen Klassik Auto Oy:n **Anssi Juutilainen**. Yksimielisesti tuomarit valitsivat voittajaksi **Mari Pihlaja-Kuhnan** autokunnan. Marin NSU Prinz III vuodelta 1961 oli varmasti yksi ajojen sympaattisimmista ajoneuvoista, mutta voitossa painoi ennen kaikkea se, miten koko autokunta oli panostanut vuosimallin mukaiseen pukeutumiseen. Marin lisäksi ajokuntaan kuului **Niina Vyyryläinen** ja poikansa **Joni**.

Ystävättäret ovat usein yhdessä ajotapahtumissa. Mari kertoo asukokonaisuudesta: ”Asut, kengät, korut ja laukku ovat omista varastoistani. Molempien mekot ovat löytöjä **Nina Pel-**

Asuajoneuvopalkitut: Niina Vyyryläinen (vas.) ja Mari Pihlaja-Kuhna & NSU Prinz III 1961.

Museotien sillalla.

Olavi Summasen MG Magnette 1956 johdatti O-autona kohti Woikoskea.

tosen vintageputiikista. Niinan kengät ovat kirpputorilta ja minun kenkäni löysin kerran Globe Hopen tehtaanmyymälästä, olivat löytäneet erän vanhoja kenkiä. Korut ja laukut ovat kirppareilta ja rompetoreilta. Niina on ommellut Jonille paidan tilaisuutta varten. Katsomme aina yhdessä valikoimat ja päätetään, mitä laitetaan päälle, että vähän sovittaisiin yhteen

ja auton värikin tietysti vaikuttaa. Ja säätila!”

Vuoden 1961 NSU on tullut Suomeen jo 1967. Marin isä **Pentti Pihlaja-Kuhna** on sen neljäs omistaja. Hän on hankkinut sen 1994 ja entisöinyt sen itse vuosina 2005–2006. Auto on museokatsastettu 2006.

TEKSTI: SARI JUUTILAINEN

KUVAT: ANSSI JUUTILAINEN JA MARKKU PELLINEN

KLASSIK AUTO OY

Vakuutusarvo kohdallaan?

Classic Datan sertifikaatti kertoo autosi arvon vakuutusyhtiölle.

Sovi tarkastus: Klassik Auto Oy
Puh. 050 302 1116

Classic Data

- Mercedesiä 24 kk:n takuulla
- Osia 170-, pontoni- ja siipimalleihin
- Arvonmäärityspalvelut Classic Data -menetelmällä

Anssi Juutilainen • www.klassik-auto.fi • 050 302 1116

Presco
House of Quality

Malco Nano Polishing Crème
Malco Imperial Paste Wax

Tytöt tykkää...

Näistä tytöt tykkää, kun saa näyttävän ja syvän kiillon mustaan maalipintaan!

Professional Car Detailing & Paint Refinishing

presco.fi
info@presco.fi
09-53 400 53
laatu-kemikaalit.fi
prescofinland

NAISTEN AUTOMOBIIKLUBI

yhteistyökumppanina

Habitaren Antiikki-tapahtumassa

Kevättalvella myyntipäällikkö **Tuija Ekegren** Helsingin Messukeskuksesta otti yhteyttä Naisten Automobiiliklubiin ja Vehoniemen automuseoon tarjoten yhteistyökumppanuutta 7.–11.9. Antiikki-tapahtumassa, joka on osa Habitare-messujen kokonaisuutta.

Otimme yhteisvoimin kutsun ja haasteen vastaan. Saimme ison näyttelyosaston, lisäksi kut-

suja avajaispäivän Keräilijöiden iltaan, jonne kutsuimme kaikki jäsenet avec ja sidoshenki-
lötämme. Vastapainoksi väritimme tapahtumaa tuomalla paikalle museoajoneuvoja, esittelemäl-
lä toimintaamme ja luennoimalla neljänä päivänä Antiikin ohjelmapistessä.

Antiikki-tapahtuma osoittautui erinomaisek-
si tilaisuudeksi saada huomiota museoajoneuvo-

Anitta Pellinen, Leila Suutarinen ja Outi Niemi sekä Renault 4CV Sport 1957. KUVA: MATTI PAUKKONEN

Tyylikkää leikit, Sari Juutilainen ja Mercedes-Benz 170 Va 1951. KUVA: ANSSI JUUTILAINEN

”Ryppypeppu” hellytti varsinkin osastolla vierailleet naiset. Monilla messuvierailla oli myös omakohtaisia tarinoita ko. automerkistä tai tietoa, että tädiällä, naapurilla, isällä jne. oli tuollainen.

KUVA: ANITTA PELLINEN

Hanna Järvi pukeutuneena vanhanajan taiteilijantakkiin. Taustalla NSU Prinz III 1961. Hanna tekee tilauksesta autoaiheisia akvarelli-
tauluja. KUVA: ANITTA PELLINEN

Sari Juutilainen luennoi museoajoneuvoharrastuksesta. KUVA ANSSI JUUTILAINEN

harrastukselle ja esitellä sitä suurelle yleisölle, joka ei ole aiemmin asiaan perehtynyt tai edes oikein tiennyt tällaisesta toiminnasta.

Kohderyhmää ajatellen valitsimme esityksen aiheeksi ”Museoajoneuvot harrastuksena – Mobilismin lyhyt historia ja nykypäivä naisnäkökulmasta”. Rakensimme siitä koko harrastekenttää kattavan, tiiviin tietopaketin visuaalisesti toteutettuna. **Anitta Pellinen** laati tekstin ja työsti esityksen, jota viilattiin yhdessä lopulliseen muotoon. Luennoitsijoina olivat **Leila Suutarinen** 8.–9.9. ja **Sari Juutilainen** 10.–11.9.

Esittelimme osastolla jäsenten perheiden autoja, jotka herättäisivät kävijöissä nostalgisia, omakohtaisia muistoja ja hyviä tuntemuksia – ei liian prameita, vaan tutun oloisia klassikkoautoja 1950–60 -luvulta: Mercedes-Benz 170 Va 1951 (Marja-Liisa Heiskanen), Renault 4CV Sport 1957 (Markku Pellinen) ja NSU Prinz III 1961 (Pentti Pihlaja-Kuhna). Vehoniemeltä ”Leilan lelukaupasta” oli vitriinillinen autojen pienoismalleja esittelyssä. Osastoa kaunistivat myös **Hanna Järven** autoakvarellit, jotka herättivät ihastusta. Hanna vastasi messuosaston suunnittelusta.

Voi sanoa, että meillä kaikilla esittelijöillä oli hauskaa. Kohtasimme iloisesti yllättyneitä messukävijöitä, niin naisia kuin miehiä, joilla oli aikaa ja kiinnostusta pysähtyä ja viipyä osastolla kysellen ja ihastellen autojamme. Ja omakohtaista kerrottavaa riitti. Tapasimme useita naisia, joiden miehet harrastivat museoajoneuvoja, mutta naiset olivat jääneet tuon harrastuksen ulkopuolelle ja tietämättömiksi klubistamme. Muutama heistä liittyikin jäseneksi saman tien ja monet ilmoittivat aikovansa liittyä.

Viisipäiväiset messut olivat pienelle klubillemme iso ponnistus. Messutyöryhmän Sarin,

Leilan, Hannan ja Anittan lisäksi esittelijöinä toimivat eri päivinä **Tanja Virtanen-Leppä, Outi Niemi, Sanna Patshijew, Sanna Peltomaa** ja **Kaisa Koskelainen**. Kiitos avusta, Leidit!

Tapahtuman saldo? Hyvä näkyvyys: kävijöitä 51 600, joista naisia reilut 60 %. Aitoa kiinnostusta. Luentoesitys on tarvittaessa hyödynnettävissä jatkossakin ja jäsenten käytössä. Kolme uutta jäsentä, joista kaksi ahvenanmaalaista aktiivimobilistia sekä useita potentiaalisia jäseniä.

TEKSTI: ANITTA PELLINEN

HB-Automobile
Mobiilihotelli
0400 317 082

LK-PAKKAUS Ky

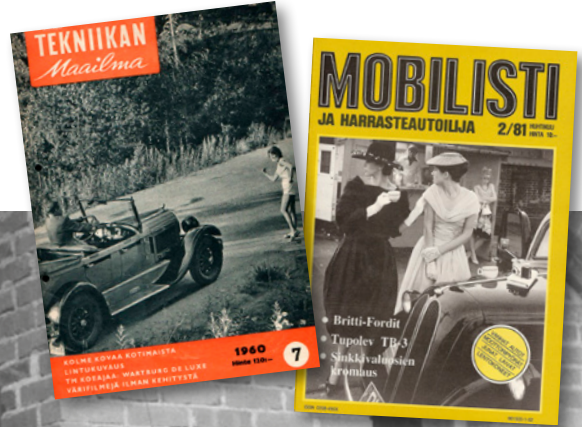
PROESPEL Oy

Museoajoneuvot harrastuksena

Tiivistelmä Naisten Automobiiliklubin esitelmästä Habitare-messujen Antiikki-tapahtumassa Helsingin Messukeskuksessa. Luennoitsijoina museonjohtaja "First Leidi" **Leila Suutarinen**, Vehoniemen automuseo ja puheenjohtaja "Leidi Ratissa" **Sari Juutilainen**, Naisten Automobiiliklubi.

Mobilismin lyhyt historia ja nykypäivä naisnäkökulmasta

Harrastajapioneerit ovat pelastaneet vuoden 1921 Rolls-Royce Silver Ghostin entisöintiä varten.

KUVA: KAI L. BREMERIN ARKISTO

Mobilismi eli museoajoneuvojen harrastus Suomessa alkoi 1950-luvulla, kun joukko nuoria miehiä eri puolilla maata kiinnostui silloisista vanhoista 1920–30-luvun autoista, varsinkin amerikkalaisista ns. kanttiautoista. Niiden tyylikkyys viehätti silmää uusiin autoihin verrattuna.

Todellinen hätä pelastaa näitä vanhoja autoja romutukselta ja säilyttää jälkipolville tuli, kun vuonna 1962 länsiautojen tuonti vapautui ja kansalaisille tuli mahdollisuus hankkia uusia länsiautoja. Vanhat autot eivät enää kiinnostaneet.

Tätä aiemmin länsiauton hankkimiseen tarvittiin hyvä ammatillinen tai yhteiskunnallinen

syy. Olympiavuonna 1952 tuontilisenssejä myönnettiin poikkeuksellisen paljon, jotta Helsingin katukuvaan saataisiin muitakin ajoneuvoja kuin kuorma-, paketti-, linja- ja itäautoja. Haluttiin integroitua länteen. Tosin nuo autot kulkeutuivat muuallekin kuin Helsinkiin.

Vanhojen autojen vähättelyn ja irvailun lisäksi niiden ylläpito oli kallista – maksettiinhan niistä samat verot ja korkeat vakuutusmaksut kuin muistakin autoista. Ajokilometrit olivat kalliita. Halpa harrastus se ei ollut.

Vanhojen autojen säilyttämisestä kiinnostuneet harrastajat organisoituivat. Ensimmäinen

valtakunnallinen klubi perustettiin Helsinkiin 1959. Sen jälkeen nopeaan tahtiin alkoi syntyä muuallekin päin Suomea omia kerhoja. Ne toivat samoin ajattelevat yhteen. Järjestettiin ajotapahtumia ja kokoontumisia.

Vanhoiden autojen harrastamisesta kiinnostui lehdistökin. Ensimmäinen vanhojen ajoneuvojen harrasteaikakauslehti aloitti toimintansa 1979.

Tärkeä asetus

Vuonna 1978 voimaan tullut Museoajoneuvoasetus oli harrastuksen kasvun kannalta ratkaiseva. Asetuksen taustahahmoina olivat teollisuusmies **Aulis Pakula** ja Liikenneministeriön virkamies **Jussi Juurikkala**, joka oli laatinut kelpoisen asetusluonnoksen, se ei kuitenkaan saanut ministeriössä riittävää poliittista tukea. Yksi syy oli, että vanhojen ajoneuvojen harrastus nähtiin ”rikkaitten” puuhana, jonka tukemista ei katsottu tarpeelliseksi. Perinteistä tai kulttuurista ei silloin vielä puhuttu mitään. Tarmokkaalla Pakulalla oli myös poliittista vaikutusvaltaa, jota hän käytti vanhojen ajoneuvojen ylläpitokustannusten kohtuullistamiseksi. Aluksi keskityttiin varakuutusmaksujen alentamiseen.

Asetukseen kirjattiin tärkeänä kohtana, että museoajoneuvojen tuli täyttää rekisteröintivuoden liikenne- ja katsastusmääräyksiä. Asetus on suojannut meitä harrastajia veroja, maksuja ja määräyksiä vastaan.

Mikä on museoajoneuvo?

Määritelmä: ”Ajoneuvolain (1090/2002) 24 §:ssä määritellyllä museoajoneuvolla tarkoitetaan katsastustoimipaikan valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön lausunnon perusteella museoajoneuvoksi hyväksymää ajoneuvoa. Museoajoneuvon valmistusvuoden päättymisestä on oltava kulu-
nut vähintään 30 vuotta. Museoajoneuvoksi voidaan hyväksyä ajoneuvo, joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa tai entistetty asianmukaisesti.”

Museoajoneuvo toisin sanoen:

Museoajoneuvon valmistumisesta on vähintään 30 vuotta (nuorin v. 2016 hyväksyttävä ajoneuvo on valmistettu 1985).

Tarvitaan museoajoneuvotarkastajan hyväksyntä museoajoneuvoksi. Omia museoajoneuvotarkastajia on valtakunnallisilla museoajoneu-

Vanhoja autoja säilytyksessä harrastuksen alkuvaiheessa. KUVA: KAI L. BREMERIN ARKISTO

Pirjo ja Kai L. Bremer vanhojen autojen ajotapahtumassa. Tämä auto oli myös paris-kunnan hääautona. KUVA KAI L. BREMERIN ARKISTO

votoimijoilla: Autohistoriallinen Seura, Suomen ajoneuvohistoriallinen keskusliitto, Veteraanikuorma-autoseura, Suomen Linja-autohistoriallinen seura ja Veteraanimoottoripyöräklubi. Lisäksi eri merkkikerhoilla on omat tarkastajansa.

Museoajoneuvo on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa (hyvä kunto, siisti, ei ruostetta, lommoja, halkeamia tai maalivaurioita) tai entisöity asianmukaisesti alkuperäistä vastaavaan kuntoon (sellaiseksi kuin se oli ajoneuvon valmistuttua). Eli rakenteeltaan ja ulkoasultaan museoajoneuvo on mahdollisimman tarkasti sellainen kuin se oli valmistuessaan. Museoajoneuvo voi olla myös konservoitu, jossa alkuperäisyyden säilyttämisen lisäksi pyritään säilyttämään myös yksittäisen ajoneuvon historia.

Museoajoneuvolla saa ajaa 30 vuorokautta vuodessa ja sille on otettava museoajoneuvokuutus. Museoajoneuvo ei saa olla käyttöauto.

Katsastus on joka toinen vuosi, paitsi 1959 tai sitä ennen valmistetuilla museoajoneuvoilla joka neljäs vuosi.

Harrastustoiminta nyt

Suomessa on noin 17 000 harrastajaa, joilla on noin 35 000 museoajoneuvoa mukaan lukien kaksipyöräiset.

Jokaisena kesäviikonloppuna järjestetään useita kokoontumisia ja ajotapahtumia ympäri Suomea. Valinnan vaikeus. On 1–3-päiväisiä eri kerhojen järjestämiä tapahtumia tai yksityisten ryhmien omia mobiiliretkiä, joissa tutustutaan kulttuurikohteisiin. On rompetoreja ym.

Jo harrastuksen alkuajoista lähtien tähän harrastukseen on kuulunut pukeutuminen ajoneuvon tyylin ja aikakauden mukaan.

Harrastaminen ei ole niin kallista kuin luullaan. Suhteellisen pienellä rahalla pystyy hankkimaan valmiin museoajoneuvon tai entisöimään sen itse. Mutta joissakin tapauksissa autot voivat olla myös sijoituskohteita.

On monenlaisia tapoja harrastaa museoajoneuvoja. Toiset hankkivat valmiiksi entisöidyn museoajoneuvon tai museoajoneuvoja ja ajeleivät niillä eri tapahtumissa. Toiset rakentavat ja entisöivät niitä ja käyttävät kädentaitojaan. Jokaisella mobilistilla on oma tapansa harrastaa ja oma syynsä museoajoneuvonsa merkki- tai vuosimallivalintaan, usein omista nostalgiasyistä. Osa harrastaa vain tiettyjä merkkejä, osa eurooppalaisia, amerikkalaisia tai tietyn tyyllisiä autoja tai kaksipyöräisiä. Yhteistä meille kaikille on ajoneuvohistorian tallentaminen ja sen ympärillä olevan kulttuurin historian vaaliminen ja tuominen muidenkin iloksi ja tietoisuuteen.

KUVA: STANISLAV VORONIN

Erilaisiin museoajoneuvokerhoihin voi liittyä, vaikka omaa museoajoneuvoa ei olisikaan, kiinnostus harrastusta kohtaan riittää. Ole-malla jäsen saa parhaan asiantuntijafoorumin – tietoa muilta harrastajilta kertyy ja sitä jaetaan muille. Valtakunnallisia museoajoneuvojärjestöjä ovat Autohistoriallinen Seura (AHS), Suomen ajoneuvohistoriallinen keskusliitto (SAHK), Veteraanikuorma-autoseura (Vetku), Suomen linja-autohistoriallinen seura (SLHS), Veteraanimoottoripyöräklubi (VMPK) ja Naisien Autobiilklubi (NAK).

Lisäksi on runsas joukko paikallisia museoajoneuvokerhoja ja merkkikerhoja.

Automuseotoiminta

Automuseot ovat pääosin yksityisten henkilöiden tai harrasteajoneuvojärjestöjen ylläpitämiä.

Valtaosa maamme säilyneestä tai entisöidystä ajoneuvokannasta on yksityisten harrastajien harrastuksenaan entisöimiä, nykyisin myös konservoimia. Tiukasti määritellen kaikki automuseot eivät täytä yhteiskunnan museotoiminnalle asettamia vaatimuksia (kuten tutkimus-, tallennus-, konservointi-, opetus-, tiedonvälitys, näyttely- ja julkaisutoiminta) eivätkä siten ole valtionapukelpoisia.

Yksi ensimmäisiä automuseoita maassamme oli Hämeenlinnaan Ahveniston moottoriradan kupeeseen vuonna 1972 avattu Suomen Automuseosäätiön (SA-HK ja Autojoukkojen kiltä) ylläpitämä museo.

Automuseoita on mm. Espoossa, Uudessa-Kaupungissa, Vaasassa, Ylämyllyllä, Oulussa, Kuopiossa, Etelä- ja Pohjois-Karjalassa, Parkanossa, Vesivehmaalla, Pylkönmäellä, Ruotsinky-

Harrastajapioneerien 1950-luvulla pelastama 1921 Rolls-Royce Silver Ghost on nyt ihailtavana Vehnien automuseossa. KUVA: LEILA SUUTARISEN ARKISTO

Naisten Automobiiliajojen lähtöpaikalla Vehoniemen museolla. KUVA: JOUKO PERI

lässä, Harjavallassa, Turussa, Tuusulassa, Kars-
tulassa ja Kangasalla.

Kangasalalainen automobiiliharrastaja **Olavi Sallinen** on perheineen perustanut 1983 Vehoniemen automuseon ja myöhemmin säätiön, joka ylläpitää Mobilia Tieliikennemuseota. Mobilia Tieliikennemuseo on valtakunnallinen liikenteen alan erikoismuseo. Vehoniemen Automuseo on yksityinen museo, johon on vapaa pääsy. Viime vuonna tähän museoon tutustui 232 000 museovierasta.

Museoautot ovat kulttuurihistoriallisia esineitä ja tehty ajamista varten. Ajamalla autot myös pysyvät kunnossa.

Naisnäkökulmaa

Vuonna 2007 perustettu Naisten Automobiili-klubi on tuonut mobilismin naisnäkökulmaa ja väriä. Myös nuoria naisharrastajia. Pidämme tärkeänä harrastuksen sosiaalista puolta – yhdessäoloa. Ajelemme leppoisasti yhdessä pysähtyen kulttuurikohteissa ja nauttien toistemme seurasta, kilpailutehtäviä ei ole. Vuosittain järjestämme Naisten Automobiiliajot. Luonnollisesti miehet ovat tervetulleita mukaan, mutta ajoon osallistumisen edellytyksenä kuitenkin on, että ajokunnassa autoa ajaa naiskuljettaja.

Kannustamme näin naisia museoauton rattiin

sekä pariskuntia, perheitä ja ystäviä ottamaan mobilismin yhteiseksi harrastukseksi. Pukeudumme tapahtumiin aina ajoneuvon aikakauden ja tyylin mukaisesti. Kunnioitamme näin museoautojamme ja saamme sekä itsellemme että yleisölle hyvän mielen ja tunnelman. Välitämme samalla tietoutta eri aikakausien pukeutumistyyleistä ja esittelemme aitoja vintageasuja ja -asusteita. Olemme järjestäneet myös Vintage-muotinäytöksiä. Pyrimme myös toiminnallamme edistämään hyväntekeväisyyttä tekemällä vuosittain lahjoituksia hyväntekeväisyyskohteisiin.

Yhteenvetona museoajoneuvoharrastuksesta

Vanhoilla autoilla liikkuessamme on hienoa kuulla "ulkopuolisten" kertovan, että isällä, tädillä, isoisällä tai naapurilla on ollut juuri tällainen auto. Museoajoneuvoja harrastamalla teemme kulttuurihistoriaa. Säilytämme vanhoja ajoneuvoja ja ylläpidämme niihin liittyvää ajoneuvo- ja pukeutumishistoriaa.

"Mobilismin suurin muutos on siinä, että harrastuksen vähättely on muuttunut ihailuksi" (Claes von Ungern-Sternberg).

Vanhat autot elävät!

TEKSTI: ANITTA PELLINEN

Leila Suutarinen ja Dodge Coronet Vehoniemen automuseon pihalla. KUVA: ERKKI HELIN

VEHONIEMEN *Leila*

Vehoniemen Automuseon Leila Suutarinen on syntynyt autoharrastuksen pariin ja saanut seurata museoajoneuvoharrastusta aitiopaikalta jo useamman vuosikymmenen ajan.

Leilan ensikosketus vanhoihin kulkupeleihin oli **Olavi**-isän hankkima 1920-lukuinen Rugby 4, joka oli perheessä jo ennen kuin Leila syntyi. ”Sillä ajeltiin koristeketunhantä liehuen koko perheen voimin”, Leila muistelee.

Kosketuspintaa oman ajan uudempiin kulkupeleihin tuli pikkutyttönä ”päivähoidossa” kuljetusliikkeen toimistossa ja lapsuuden leikkipaik-

kana oli piha, jossa oli myös kuorma-autojen korjaamo. Muistissa on tarkasti vieläkin, millaista oli 1960-luvulla kulkea isän mukana valvomas-
sa työmaita arvokkaasti vanhan 1937 Chrysler Royal Convertiblen kyydissä.

”Voin valehtelematta sanoa, että olen tutustunut hyvin läheisesti kyseiseen ajoneuvoon, sillä olen takapenkillä istuessani jäädyttänyt kieleni

kiinni Chryslerin etupenkin takana olevaan metalliseen osaan”, Leila naurahtaa.

Tutuksi tuli 1960-luvun lopulla myös iso-isä **Toivo Sallisen** hankkima tuliterä valkoinen Dodge Coronet, jolla tehtiin pidempiä lomareissuja isovanhempien kanssa – kiireiset kuljetusyritykset jävanhemmat kun eivät malttaneet kovin monia lomapäiviä pitää. ”Se oli hauskaa, kun mäennypylään vauhdikkaasti ajaessa vatsanpohjasta vihlaisti jännästi”, Leila muistelee nauraen. Isoisä viihdytti Leilaa ajamalla samaa kohtaa edestakaisin – isoäidin odotellessa tienpenkalla.

Autot osana elämää

Museoautot merkitsevät Suutariselle erityisen paljon. ”Minulla on vahva tunneside suvun omistuksessa pitkään olleisiin autoihin”, museoemäntä toteaa. ”Sain jo 16-vuotislahjaksi museoajoneuvon, vuosimallia 1938 olevan Studebaker State Commanderin – ja olen siitä lähtien ollut vahvasti sitoutunut vanhojen ajoneuvojen harrastukseen.”

”Kaikki ajaa kaikilla autoilla, oli yksi isäni periaatteista”, Leila kertoo. Olavi-isä opetti tyttärensä ajamaan kaikilla autoilla samaan aikaan kun joissakin harrastajaperheissä jälkikasvua päinvastoin kiellettiin koskemasta museoajoneuvoihin.

Autot ovat liittyneet Leilan elämän kaikkiin tärkeisiin hetkiin, jopa synnytykseen, jossa siinäkin auto oli hyvin tärkeässä roolissa. ”Äitini synnytti 1960-luvulla kaksi niin pientä poikaa, etteivät nämä jaksaneet elää, ja kun olin nähnyt sen surun, ajattelin etten ehkä itse koskaan

ryhdy perustamaan perhettä. Toisin kuitenkin onneksi kävi, ja meille syntyi tytär **Pauliina**”, Leila kertoo.

Synnytyksvalmennuksessa eräs vanhempi kokenut kättilö sanoi tulevalle äidille viisaat, juuri oikeat sanat: tämä olisi miehille niin paljon helpompi homma ymmärtää kuin naisille; kun synnytyksen ponnistusvaiheessa kuvittelee työntävänsä autoa, ponnistaa juuri oikeilla lihaksilla.

”Niinpä olen synnytyksessä ’työntänyt’ museon kalustoon kuulunutta Mannerheimin Rolls Roycea, se kun oli kaikista painavin ja jäykin auto mitä meillä silloin oli. Ponnistusvaihe kesti vain 15 minuuttia, eikä minulle ehditty antaa minikäänlaista kipulääkitystä, vaikka olin etukäteen pyytänyt kaiken mahdollisen”, Leila muistelee yhtä elämänsä tärkeimmistä hetkistä.

Harrastus elää

Suutarinen on saanut seurata, kuinka vanhojen ajoneuvojen harrastus on muuttunut monin tavoin vuosien varrella.

”Ennen oltiin välittömämpiä, sosiaalisempia, asioita tehtiin konkreettisesti yhdessä. Nykyisin jokainen rakentelee yksin omalla tallillaan”, Leila vertailee. Yhdessä tekeminen ja talkoilu on harmi kyllä vähenemään päin.

Tapahtumien puitteet olivat ennen vaatimattomampia; majoituttiin teltassa ja kokattiin ruokaa yhdessä. ”En silti kaipaa siinä suhteessa mennyttä; aika on nyt toinen enkä itsekään haluaisi enää yöpyä teltassa”, Leila naurahtaa.

Harrastajien ikärakenne huolettaa Leilaa; nuoria harrastajia on harvassa. ”Omassa nuoruudessa vanhojen autojen harrastuksessa pyöri mukana nuoria harrastajia perheineen, mutta nyt tuntuu siltä, että itse alkaa olla niitä nuorimpia”, Leila harmittelee.

”Meidän pitäisi aina muistaa kannustaa nuoria harrastajia, eikä millään tavoin saisi väheksyä uudempien, esimerkiksi 1980-luvun autojen harrastamista”, Leila muistuttaa. Kolmissakymmenissä oleva Olavi Sallinen harrasti 1950-luvulla 1920-luvun autoja eli 30 vuotta vanhoja autoja. ”Jos saman suhteuttaa nykypäivään, ei ole mitenkään ihmeellistä, että nykypäivän kolmekymppiiset ovat innostuneita 1980-luvun autoista”, Leila selventää. ”Ja on erittäin tärkeää, että sen ikäiset autot säilyvät näinä romutuspalkkioiden luvattuina aikoina.”

Leilan Lelukauppa. KUVA: LEA LAHTI

”Harrastuksen pitää olla mieleistä ja hauskaa, silloin sillä on tulevaisuutta”, pitkän linjan harrastaja toteaa. ”Eikä kaikkien autojen tarvi olla museoajoneuvoja”, Leila huudahtaa.

Työpäivä museolla

Leila on lähes joka päivä töissä. ”Ja itse asiassa nykyisin asunkin museolla”, johtaja kommentoi.

Reumasairaus tekee joskus päivistä hankalia. Raskainta vuodessa on viimeinen viikko ennen joulua, kun työntäyteinen kausi on takana ja koko syksyn ajan on tehty varastoon joululähtöjä ja -leivonnaisia – ja silti kaikki on loppu. ”On pakko tunnustaa, että silloin on joskus takki ihan tyhjä”, museoemäntä toteaa. Museon väki lataakin akkujaan pimeimmän talviajan; ovet pistetään kiinni jouluksi ja avataan uudelleen vasta helmikuun puolivälin tienoilla.

Aiemmin aamut alkoivat museon keittiöllä, mutta nykyisin Leilan tytär Pauliina vastaa kah-

viosta ja Leila saa olla enemmän museon puolella, jossa asiakkaat viihtyvät ja ovat mielissään, kun heidän kanssaan jutustellaan. ”Aina ei tarvi itse sanoa mitään, riittää kun kuuntelee heidän autoihin liittyviä tarinoita”, Leila nauraa.

Paljon kysellään myös ohjeita museoajoneuvoasioissa. ”Museolla vierailee paljon asiakkaita, jotka ovat harrastejärjestöjen ulkopuolella eivätkä saa tietoa sitä kautta”, Leila kertoo.

Automuseolla käy ryhmiä ja opastetut kierrokset kuuluvat monesti museonjohtajan ohjelmaan. Pienoismallien myynti ja etsiminen ovat myös päivittäisiä askareita; museolla toimii Leilan Lelukauppa, jossa myydään ajoneuvojen pienoismalleja.

Automuseon talous on sekin museonjohtaja-emännän harteilla ja sekin vie oman aikansa arjesta.

Vehoniemen autoilla osallistutaan erilaisiin tapahtumiin ja niitä liikutellaan mahdollisuuksien mukaan.

Leila 16-vuotislahjaksi saamansa Studebaker State Commanderin vm 1938 penkillä museon näyttelyosastolla Classic Motorshowssa. KUVA: LEA LAHTI

Vehoniemen automuseo

Jääkauden muovaama, Roineen ja Längelmäveden jakava Vehoniemenharju sai ensimmäisen näkötorinsa vuonna 1892. Vuonna 1928 harjulle nousi kesäravintola vuotta aiemmin rakennetun uuden näkötorin kupeeseen. Pian Vehoniemen Matkailumaja sai vierelleen myös kaksikerroksisen hotellirakennuksen, jossa matkailijat saivat levähtää Vehoniemenharjun upeita maisemia ihaillen.

Sota tukehdutti matkailuinnon eikä se rauhan tultuaakaan enää elpynyt entiseen loistoonsa. Rakennukset rapistuivat pikkuhiljaa ja joutuivat käyttökieltoon 1970-luvun aikana.

Olavi ja Lilja Sallisen omistukseen oli vuosien mittaan kertynyt hieno kokoelma museoikäisiä ajoneuvoja ja he haaveilivat paikasta, jossa muutkin pääsisivät ihailemaan autoja. Vuonna 1981 Sallisen kuljetusyrittäjäperhe osti purkukuntoisen paikan, ja Vehoniemenharjun uusi aika alkoi. Aikalaisten kauhistelusta huolimatta he myivät kuljetusyrityksensä ja rakensivat Vehoniemenharjulle mahdollisimman paljon vanhaa Matkailumajaa mukailevan rakennuksen automuseoksi. Vehoniemen automuseon sekä sen yhteyteen rakennetun kodin suunnittelusta vastasi **Hans Danielssonin** toimisto.

Vappuna 1983 vietettiin Automuseon avajaisia. Olavin ja Liljan tytär **Leila** oli jo innolla mukana ja myöhemmin myös Leilan puoliso **Aki Suutarinen** sanoutui irti työstään ja ryhtyi kokopäivätoimisesti mukaan museotoimintaan.

Tänä päivänä automuseotoiminta jatkuu samoissa tiloissa toimitusjohtaja Leila Suutarisen

Vehoniemen kolme sukupolvea: edesmennyt museon perustaja Olavi Sallinen, tytär Leila Suutarinen ja tyttären tytär Pauliina Suutarinen Olavin ensimmäisen vanhan auton eli Rugbyn vierellä. Olavi on opettanut molemmat naiset ajamaan vanhoilla autoilla ja opettanut synkronoimattoman vaihdelaatikon salat.

KUVA: MEELIS NIIN

emännöimänä. Tytär **Pauliina Suutarinen** on kouluttautunut ravintola-alan ammattilaiseksi ja vastaa nykyisin kokonaan kahvion toiminnasta. Kesäaikaan Vehoniemen automuseo työllistää 15 henkilöä ja siellä käy vuosittain noin 230 000 vierasta.

sien mukaan arkenakin. ”Yksi työn hienoja puolia on se, että saan toisinaan viettää työpäivän vanhan auton ratissa”, Leila iloitsee.

Kun työstänsä pitää, sitä ei koe raskitteena. Museon pyörittäminen on elämäntapa, eikä työtunteja lasketa. ”Kesällä minulla on yksi kokonainen vapaapäivä, kun osallistun Vääksyn Mobilisti-iltaan”, Leila kertoo.

Aina ei työtä ja vapaa-aikaa voi erottaa toisistaan; joku aika sitten neljän päivän matkalla Ees-

tissä tuli tutustuttua moneen mielenkiintoiseen autokohteeseen ja sikäläisiin vanhojen autojen harrastajiin.

Naisten Automobiiliklubi

Leila oli aluksi sitä mieltä, ettei naisille todellakaan tarvita mitään omaa harrasteyhdistystä eikä siksi halunnut liittyä, kun perusteilla olevaa klubia esiteltiin hänelle. ”En muutenkaan halunnut mukaan mihinkään aikaa vievään yhdistystoimin-

Antti Prusi ja Leila Suutarinen museon Ford T Ames Runabout 1919

Kangasala Classic Cars 2015 -harrasteajoneuvojen kulttuurijossa. KUVA: PEKKA TUPAMÄKI

taan; SAHK:n ja Tampereen Mobilistien tehtävissä toimiessani tapahtui aikanaan ihan totaalinen loppuun palaminen tämmöiselle, joka ei osaa sanoa ei”, Leila taustoittaa tuntemuksiaan.

Leilan äiti **Lilja** oli kuitenkin innostunut asiasta, liittyi klubiin ja houkutteli tyttärensä mukanaan NAK:n ajotapahtumaan. Leila myönsi olleensa väärässä, totesi toiminnan mukavaksi ja tarpeelliseksi ja NAK saikin tuota pikaa uuden jäsenen.

Leila kertoo olevansa erityisen iloinen siitä, että Naisten Autobiiliklubiin kuuluu nuoria jäseniä, kun esimerkiksi Tampereen Mobilisteissa jäsenistö on melko iäkästä.

”En ole lupautunut Klubin hallinnollisiin tehtäviin, mutta yritän olla avuksi esimerkiksi tapahtumajärjestelyissä aina kun vaan ehdin ja pysytyn”, Leila toteaa.

Matkalla tulevaisuuteen

Kiireisen arjen keskellä ei aina ole aikaa pohtia mitä tulevaisuudelta toivoo, mutta pyynnöstä Leila pohtii mahdollisuuksien rajoissa olevia tulevaisuuden näkymiä.

”Tietenkin toivon sitä, että elämäni tärkein ihminen, tyttäreni Pauliina jatkaisi museotoimintaa minun jälkeeni”, Leila tunnustaa.

”Haaveilen tällä hetkellä, että voisin jatkossa matkustella enemmän”, Leila kertoo. Tiedossa olevan jalkaleikkauksen ja siitä toipumisen jälkeen toiveissa siintää parin viikon automuseokiertomatka esimerkiksi Saksaan.

Leila on siirtänyt edesmenneen isänsä mittavaa arkistomateriaalikokoelmaa museolle ja aloittanut sen läpi käymisen. ”Toivon hartaasti, että museon valokuva-arkisto ja kirjasto olisivat tulevaisuudessa hyvässä järjestyksessä”, Leila huokaa.

Vanhan auton ratissa saa aina pienen irtioton arkikiireistä ja Leila odottaakin aikaa, jolloin ehtisi ajella museon autoilla nykyistä enemmän. ”Vaikka elämäntyönäni onkin automuseon pito, olen silti sitä mieltä, että autot eivät saa olla pelkkiä museoesineitä, vaan niillä pitää myös ajaa”, Leila painottaa. ”Isäni Olavi Sallisen sanoja lainaten; autot on tehty ajamista varten.”

TEKSTI: LEA LAHTI